

Het Woord wijst de weg!

R. de Graaf

Heb je wat aan de Bijbel voor de praktijk van elke dag?

Geeft Gods Woord antwoord op vragen van de mensen van 1993?

Geeft de Bijbel houvast over de ethiek?

Als christen moet je steeds beslissingen nemen over wat wel of niet kan. Je zoekt de weg die je moet gaan. Wat is goed?

Wat is kwaad? Je vraagt je af: Hoe wil de HERE, dat ik leef?

Een man en vrouw zitten met vragen rond gezinsvorming.

Een boer worstelt met het probleem, hoe hij met een gezonde bedrijfsvoering ook het milieu gezond kan houden.

Jonge mensen luisteren graag naar popmuziek. Welke nummers kunnen wel? Welke niet?

Helpt de Bijbel je bij het vinden van antwoorden op al die vragen?

Heel de Schrift is nuttig...

De apostel Paulus schrijft aan Timoteüs over de betekenis van de Bijbel. Timoteüs is dominee. Hij mag het evangelie brengen naar mensen toe. Zelf kent Timoteüs de Bijbel vanaf dat hij een klein kind was. De Heilige Schriften van het Oude Testament. In de weg van horen naar Gods Woord en lezen van de Bijbel wordt een mens 'wijs tot zaligheid'. Je wordt gered, omdat je gelooft in Christus Jezus. De Here Jezus komt naar je toe in de Schriften van het Oude Testament. En in het verlengde daarvan: ook in de Schriften van het Nieuwe Testament.

Heel de Bijbel is door God ingegeven: geïnspireerd door de Heilige Geest. En daarom is de Bijbel ook nuttig voor dominee Timoteüs om:

te onderrichten,

te weerleggen,

te verbeteren

en op te voeden in de gerechtigheid,

opdat de mens van God volkomen is,

tot alle goed werk volkomen toegerust.

Met de Bijbel in de hand kan Timoteüs mensen onderwijs geven in het geloof in de Here Jezus. Daarmee kan hij verkeerde meningen weerleggen.

Met diezelfde Bijbel kan hij mensen helpen om hun leven te verbeteren, te corrigeren. Met Gods Woord mag hij mensen opvoeden, zodat ze gaan doen, wat de HERE God wil.

En *het doel* daarvan is en tegelijk *het gevolg*, dat de mens van God steeds meer voor zijn God leeft. Hij wordt steeds meer beeld van God. Hij krijgt de toerusting en uitrusting om goede werken te doen.

In 2 Timoteüs 3:14-17 lezen we dus, dat het Woord van God je de weg wijst in de vragen die je hebt. Ook in vragen die over je leven als christen gaan.

Dat is ons uitgangspunt.

Hoe wijst de Bijbel de weg?

Alleen, hoe werkt dat nou in de praktijk? Krijg je een direct antwoord op ethische vragen? Je zoekt in het register van de Bijbel een onderwerp op. Gezinsvorming bijvoorbeeld. En dan worden er een aantal teksten genoemd, die de oplossing bieden. Werkt het zo?

Met *hetzelfde* uitgangspunt gaan bijbellezers toch een totaal *verschillende* kant uit.

- In de Verenigde Staten van Amerika is een groep christenen die zegt: we moeten ons in de ethiek aan de Bijbel houden. *Tot in de details*. Aan heel de Bijbel. Ook aan alles wat er staat in de wetten van Mozes. In Exodus en Leviticus bijvoorbeeld. En in Deuteronomium. Gewone mensen moeten zich daarnaar richten. Maar ook de regering van het land. Mensen als R.J. Rushdoony en G.L. Bahnsen willen, dat de regering de doodstraf toepast, als iemand zich schuldig heeft gemaakt aan godslastering.

Jezus Christus heeft toch gezegd: 'Meent niet, dat Ik gekomen ben om de wet of de profeten te ontbinden; Ik ben niet gekomen om te ontbinden, maar om te vervullen.' Zie: Matteüs 5:17-19. Alleen als in het Nieuwe Testament uitdrukkelijk staat, dat iets niet meer mag, dan hoeft het ook niet meer. Bijvoorbeeld: offers van dieren brengen.

In alle andere gevallen gelden alle geboden en verboden uit Oud en Nieuw Testament voor alle mensen.

Er zijn ook veel mensen, die zeggen: de Bijbel wijst wel de weg. Maar de Bijbel geeft *geen precieze voorschriften die gelden voor alle tijden*. De concrete normen, die in de Bijbel staan, kun je niet zomaar toepassen in 1993. Daar is het verschil in tijd en cultuur veel te groot voor.

In 1980 is door de Synode van de Gereformeerde Kerken (synodaal) het beruchte rapport 'God met ons - ...over de aard van het schriftgezag...' besproken. Het is aan de kerken en kerkleden voorgelegd als een handreiking tot een dieper verstaan van de Heilige Schrift. Daarin staat ook een hoofdstuk: 'De Bijbel als norm voor het leven'. Je kunt daarin lezen, dat een klakkeloze toepassing van bijbelse voorschriften op situaties van onze tijd onmogelijk is.

Later is als pastorale handreiking aanvaard een rapport over relatievormen. Het heet 'In liefde trouw zijn'. Daarin staat, dat er vier grondnormen zijn die tot gelding moeten komen in relaties: wederkerigheid, duurzaamheid, vrijheid en veiligheid. Welke vorm die relatie heeft, doet er minder toe. Samenwonen of trouwen. Homoseksueel of heteroseksueel. Het mag allemaal, als je maar in liefde trouw bent.

Dus *wel een paar uitgangspunten*, grondnormen, maar *geen concrete voorschriften*.

Deze opvatting heeft hiermee te maken, dat de Bijbel wordt gezien als een verhaal van mensen over God. Niet als het verhaal van God voor mensen.

Gods Woord blijft

Het Woord van God houdt eeuwig stand! Tegenover de vergankelijkheid van de mens staat het levende en blijvende Woord van God. Met zijn eeuwig Woord draagt de HERE sterfelijke mensen. Zie 1 Petrus 1:22-25. Door zijn Woord wijst de HERE ook de weg. Vroeger en vandaag.

Je hoort wel eens zeggen: Wij leven in zo'n bijzondere tijd. Wat wij nu meemaken, is helemaal nieuw. Dat is nog nooit zo geweest. Denk eens aan de medische technieken, aan allerlei alternatieve relatievormen. Dat had je in de tijd van de Bijbel nog niet. En daarom kun je in de Bijbel ook geen antwoord verwachten op vragen van onze tijd.

Dat verhaal klopt niet. Wij zijn niet de eerste christenen die te maken hebben met zaken als abortus, euthanasie, echtscheiding, homoseksualiteit, samenwonen. De eerste christenen liepen daar ook tegenaan. Al die zaken waren er al in de hellenistische cultuur van het Romeinse Rijk.

Bekering betekende voor de eerste christenen: breken met al die dingen en gaan leven naar Gods Woord. Tegen die achtergrond moet je de vermanende gedeelten van de brieven van Paulus lezen. Bijvoorbeeld: Efeziërs 4:17-6:24. Paulus schrijft: Jullie mogen niet wandelen zoals de heidenen. Die zijn vervreemd van het leven voor en met God. 'Zij hebben zich immers in hun verdoving overgegeven aan allerlei losbandigheid om gretig winst te slaan uit allerlei onreinheid' (Efeziërs 4:17 en 18).

De Bijbel geeft dan heel concrete aanwijzingen en voorschriften.

Een voorbeeld. In de wereld van Grieken en Romeinen werd veel gedronken. Je had bacchanalen, religieuze feesten, waar mensen uit hun dak gingen. Velen zochten een roes. Gods Woord zegt: 'En bedrinkt u niet aan wijn, waarin bandeloosheid is, maar wordt vervuld met de Geest' (Efeziërs 5:18).

Je kunt zelfs nog verder teruggaan dan de jaren van het Nieuwe Testament. In Deuteronomium 18 waarschuwt de HERE tegen allerlei vormen van waarzeggerij, toverij en spiritisme. In de mode bij de heidense buurvolken van Israël. Er is niets nieuws onder de zon. Tegen zijn kinderen zegt de HERE: 'Gij moet Jahwe uw God onvoorwaardelijk trouw zijn. De volken die gij verdrijft, mogen naar geestenbezweerders en waarzeggers geluisterd hebben, aan u staat Jahwe dat niet toe' (Deuteronomium 18:13 en 14, Willibrordvertaling). De Israëlieten hoeven ook niet naar waarzeggers te luisteren. Zij hebben het profetische Woord.

Wat niet verandert

De Bijbel kan ons duidelijke antwoorden geven op onze vragen, omdat *God* niet verandert en omdat de *mensen* niet veranderen.

- We kennen *de HERE* uit de Bijbel als de eeuwige God bij wie geen verandering is of zweem van ommekeer (Jakobus 1:17). God is goed. Zijn gebod is goed. Psalm 119! In de Tien Geboden zet de HERE grondlijnen uit voor ons leven. God gaf de Tien Geboden, voor elke vinger een.

- *Mensen* veranderen niet. We weten uit Gods Woord, dat de mensen zondaren zijn. Hun eerste begin is al verkeerd. We weten het uit Gods Woord. We zien het ook om ons heen. In Nederland en in de rest van de wereld. We merken het in ons eigen leven. Ons geweten spreekt, als het goed is. Aan die zondige mensen wijst God in zijn Woord de goede weg: de weg van zijn geboden.

Wat wel verandert

Gods Woord wijst ons de weg. We moeten wel proberen om de Bijbel goed te lezen. Gods Woord is voor alle tijden. Maar de HERE gaf zijn Woord *in een concrete situatie*. Die situatie moet je in rekening brengen.

In het Oude Testament was het volk Israël niet alleen staat, maar ook kerk. Die vielen samen. Dat is nu niet meer zo. Heel veel voorschriften in de wetten van Mozes zijn daarop afgestemd. Al lang wordt het onderscheid gemaakt in al die wetten tussen:

- *burgerlijke* wetten. Die vormen een uitwerking van Gods normen voor het oudtestamentische volk Israël als natie.
- *ceremoniële* wetten. De offers, de feesten, de besnijdenis. Die wijzen op het offer van de Here Jezus.
- de *morele* wetten. Die gelden voor alle tijden.

Het is zinvol ook nu dit onderscheid te maken. De Bijbel reikt het ons zelf aan. Als je dat niet doet, verval je in de fout van die eerder genoemde Amerikaanse theologen. Die willen, dat ook nu de overheid zich nog houdt aan de strafwetten uit de wet van Mozes.

Overigens zijn voor ons al die wetten nog van grote betekenis. Ook de ceremoniële en burgerlijke wetten. Lees artikel 25 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. We leren de Here Jezus eruit kennen. En ook God de Vader, zijn goede wil.

Gebed nodig!

Wij geloven, dat het Woord de weg wijst, die we moeten gaan. Dat houdt niet in, dat er geen vragen overblijven. We hebben het bijvoorbeeld niet gehad over de vraag hoe het met slavernij zit. Wordt die in de Bijbel eigenlijk niet goedgekeurd?

Er blijven vragen en moeiten.

David bidt in Psalm 86:11: 'Leer mij, HERE, uw weg, opdat ik in uw waarheid wandele; verenig mijn hart om uw naam te vrezem'. *Dat gebed is nodig*. Voor David en voor ons. We hebben Gods Woord. Een lamp voor onze voet, een licht op ons pad. En toch bidden we de HERE: Wilt U leren, hoe ik wandelen moet. Welke beslissing ik in elke concrete situatie moet nemen.

Dat gebed bidt Paulus voor de gelovigen in Kolosse: Wij houden niet op 'voor u te bidden en te vragen, dat gij met de rechte kennis van zijn (Gods) wil vervuld moogt worden, in alle wijsheid en geestelijk inzicht, om de Here waardig te wandelen, Hem in alles te behagen, in alle goed werk vrucht te dragen en op te wassen in de rechte kennis van God' (Kolossenzen 1:9 en 10).

Dat gebed zal God om Christus' wil verhoren.

Het Woord, zijn Woord wijst de weg.

Zodat we waardig wandelen voor de Here.